

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

TISKOVÁ ZPRÁVA

Areál poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře bude vydán církvi

Praha, 25. června 2014

Národní památkový ústav (NPÚ) po pečlivém vyhodnocení výzvy a získaných podkladů dospěl k závěru, že nic nebrání uzavření dohody o vydání areálu poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, který má ve své správě. V nejbližších dnech proto bude zahájeno jednání s Římskokatolickou farností Žďár nad Sázavou o konkrétní podobě smlouvy.

Do posuzování výzvy a souvisejících dokumentů byli zapojeni jak interní právníci NPÚ, tak byla přizvána externí právní kancelář. Kromě podkladů dodaných žadatelem, potažmo Biskupstvím brněnským, požádal NPÚ o součinnost Státní pozemkový úřad, Katastrální úřad, Lesy ČR, Národní archiv, Moravský zemský archiv, archiv Ministerstva kultury, Muzeum Vysočiny Jihlava, Státní okresní archiv Jihlava, Státní okresní archiv Žďár nad Sázavou, Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou a Městský úřad Žďár nad Sázavou, aby získal maximum informací vztahujících se k areálu a jeho přechodu na stát. Celkem bylo nutné prostudovat a posoudit 200 stran dokumentů.

S ohledem na význam památky, která je součástí světového kulturního dědictví a je zapsaná na seznamu UNESCO, je v souladu s příkazem generální ředitelky do posuzování výzvy zapojena i interní rada NPÚ a vydání podléhá schválení z její strany.

„O areál poutního kostela sv. Jana Nepomuckého jsme se starali s péčí řádného hospodáře: v období naší správy v něm proběhla celá řada investic, které si bezesporu památka takového významu zaslouží. Celkem stát do jeho obnovy investoval 90 milionů korun. Co se týče návštěvníckého provozu, jsme připraveni poskytnout staronovému správci informace a rady,“ uvedla generální ředitelka NPÚ Naďa Goryczková.

O areálu poutního kostela a jeho obnově

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou je jedním z nejvýznamnějších děl Jana Blažeje Santiniho Aichela. Vznikl v letech 1719–1722 na základě ideového programu opata žďárského kláštera Václava Vejmluvy. Areál je národní kulturní památkou zapsanou od roku 1994 na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Právě v souvislosti se zápisem na seznam UNESCO byla zahájena rozsáhlá obnova areálu kostela, která byla možná díky mimořádné dotaci ze státního rozpočtu. Roku 1996 započala obnova ambitu a jeho bezprostředního okolí. Po přemístění hrobů nacházejících se v těsné blízkosti ambitu byl snížen terén, který způsoboval zavlhčení objektu, byly obnoveny střechy se sochami a následně i exteriérové a interiérové omítky, v části ambitu také štuková výzdoba.

V interiéru kostela byly od roku 2002 do roku 2008 konzervovány a částečně doplněny původní dlažby a obnoveny omítky. Bylo restaurováno zábradlí, ale také vrata a dveře. Významnou akcí byla obnova maleb a štukové výzdoby v kopuli kostela (2005 až 2008) včetně umístění dřevěné polychromované plastiky jazyka, který je atributem sv. Jana Nepomuckého. V roce 2008 proběhla po orkánu částečná oprava krovu a krytiny. Pohledově velmi významnou změnou je vymýcení porostů na svazích Zelené hory (ve dvou etapách v roce 2006 a 2007), díky němuž se areál opět stal pohledovou dominantou města Žďáru a celých Žďárských vrchů. Základní investice do oprav ambitu činila zhruba 70 milionů korun.

Na Národní památkový ústav přešla správa poutního areálu v roce 2001 v souvislosti s rušením okresních úřadů. Do roku 2007 bylo do areálu, především do oprav ambitu, investováno dalších 10 milionů korun. V letech 2008 až 2010 bylo vynaloženo dalších více než 10 milionů korun do opravy střechy a krovu po orkánu v červnu 2008 a dále do restaurování kopule. Část prostředků mimo rozpočet Národního památkového ústavu přitom šla z Programu záchrany architektonického dědictví, město Žďár nad Sázavou pak vynakládá do úprav okolí 1 milion Kč ročně.

Komentovanou prohlídku kostela ročně absolvuje zhruba 23 tisíc návštěvníků, přibližně jednou tolik navštíví celoročně volně přístupný areál – tedy ambit a exteriér kostela. Náklady na provoz jsou zhruba 1 milion korun ročně, výnosy pak činí 2 miliony korun.

Národní památkový ústav

Národní památkový ústav je největší příspěvkovou organizací ministerstva kultury. Současnými zákony, zejména pak zákonem památkovým, je mu svěřena řada odborných úkolů v oblasti státní památkové péče. Poskytuje např. odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, metodicky působí na sjednocení přístupů v oblasti záchrany a rozvíjení hodnot památkového fondu na území ČR a vede jeho soupis. Aktivně zasahuje do procesu prohlášení jednotlivých věcí, objektů i území kulturními památkami ČR a zajišťuje v rámci svých možností jejich dokumentaci. V oblasti výkonu odborné složky památkové péče disponuje sítí 14 územních odborných pracovišť se sídlem v každém kraji. Jakožto vědecké pracoviště aktuálně pracuje na 29 projektech s příspěvkem z evropských grantů a 36 vědeckých projektech s příspěvkem od institucí České republiky. Věnuje se odborným školením v oblasti památkové péče. Ročně vydá zhruba 50 publikací. Odborné možnosti a znalosti zúročuje také v péči o více než 100 nemovitých kulturních památek, o něž se z pověření státu stará a které zpřístupňuje veřejnosti.

Kontakt pro média stran církevních restitucí:

Mgr. Simona Juračková, Ph.D., vedoucí odd. prezentace a vnějších vztahů, tel.: +420 257 010 207, mobil: +420 725 163 052, jurackova.simona@npu.cz